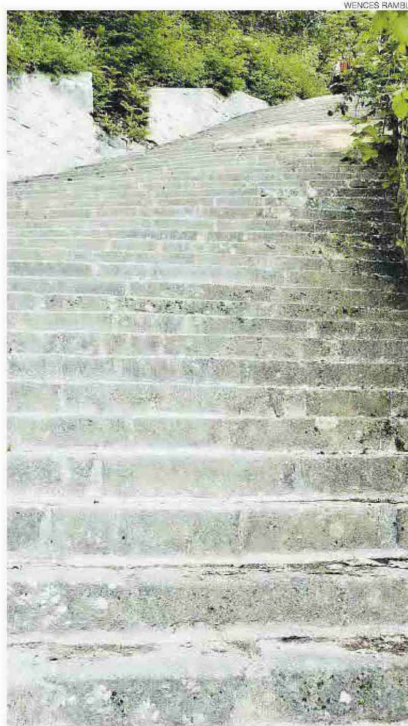

Un retrat sincer de l'horror

Wences Rambla presenta a la galeria Octubre de l'UJI el seu projecte fotogràfic sobre els camps de concentració nazi, 'Konzentrationslager'

►► Placa commemorativa al camp de concentració de Dachau.

►► Escala de la mort, al camp de concentració de Mauthausen.

ERIC GRAS
eras@mediterraneo.com
CASTELLÓ

Com si d'un oracle es tractés acudeixo, de tant en tant, a una llibreta en la qual atresoro cites i pensaments extrets de les meues lectures. De manera casual, aquesta setmana vaig caure sobre una frase de Robert Walser que diu així: «Coneixem molt mal el món». Directa i punxant, tal

afirmació sembla definir a la perfecció la incongruència que ens circumda des que el principi de la nostra existència. Seguim sense entendre res de res, encara que ens enganyem pensant tot el contrari. Si no fos així, no es comprén que l'ésser humà continuï protagonitzant escenes d'una violència extrema. Som nosaltres, sí, nosaltres, els creadors de l'horror. Per quin motiu? Quina necessitat hi ha de provocar el pànic, de come-

Fins al 30 de maig es podrà visitar aquesta exposició que ha comissariat Junca Caballero Guiral

tre atrocitats? Som, en veritat, éssers depravats i perversos? Existeix potser la bondat sincera? És la vida sofriment?

Donant un cop d'ull als conflictes armats que tenen lloc cada dia per tot el planeta, així com tota la sèrie de delictes que es cometem, un s'inclinaria a pensar que, efectivament, estem condemnats, que no som éssers per a fer el Bé, que obrem sempre per a atorgar-li poder al Mal. D'una altra manera, no

s'arriba un a explicar tota aquesta sang vessada, aquests plors, totes aquestes pèrdues, aquesta infàmia. O sí? La veritat és que no tinc idea, perquè com diu Walser, coneixem molt mal el món, encara.

Un testimoniatge

Fruit d'una inquietud intel·lectual i estètica, fa ja cinc dècades Wences Rambla va visitar el camp de concentració nazi de Dachau. Va ser en l'estiu de 1971. Va acudir a aquest lloc de deshumanització absoluta on van tenir lloc actes aterridors per a intentar respondre a una pregunta: Com els artífexs de la classe burgesa, culta i millor formada d'Europa, van poder arribar a perpetrar una barbàrie com aquesta?

Si la cultura ens fa més lliures, fomentant l'enteniment i el respecte per la vida, si a través d'ella som capaços d'apreciar la bellesa natural i reflexionar sobre l'origen de tot, com arribem a protagonitzar semblant atrocitat, i fer-ho, els seus protagonistes, a més, amb total parsimònia. Resulta del tot inexplicable. Així ho va entendre fa 50 anys l'artista castellonenc, i així continua qüestionant tal horror i crueltat.

Il·luny d'abandonar aquestes imatges, doloroses per tot quant signifiquen, Rambla va iniciar gairebé sense pretendre-ho un projecte que ara ha vist la llum en una exposició titulada *Konzentrationslager*, on s'exhibeixen en la galeria Octubre de la Universitat Jaume I una sèrie de fotografies que ha anat realitzant en diverses visites a diferents camps de concentració, concretament els de Dachau (Múnic), Saschenshausen (Berlín) i Mauthausen i Castell de Hartheim (Linz, Àustria).

«Presenciar indicis de crueltat intrínsecs a aquests espais lúgubres va ser per a Wences una emoció que va sacsejar el seu ànim, que necessitava expressar en imatges», explica Silva Gas Barrachina, autora d'un dels textos que formen part del catàleg que s'ha editat per a l'ocasió, una publicació en la qual també participen Ana Galán-Pérez i Eduarda Vieira, del Centre de Investigação em Ciência e Tecnologia dónes Arts, i la professora de l'UJI Juncal Caballero, comissària de la mostra.

Forns crematoris, quadres elèctrics, cel·les de càstig, senyalística, túnels de treball, cambres de gas, paredasses d'afusellament... Rambla captura imatges que «presenten una paradoxa del sublim, un delicta a través del terror, en paraules de Gas Barrachina, qui comparaix unes certes preguntes que el mateix artista s'ha arribat a formular: És possible trobar bellesa estètica en imatges de l'horror? Com és possible que les imatges de l'horror es donin, a vegades, en entorns de gran bellesa tant natural com artificial? És aquesta una contradicció que retrata Rambla en diverses de les seues fotografies, amb les quals ha anat capturant testimoniats d'aquest espant. El resultat, com es pot comprovar gràcies a aquesta exposició inèdita, constitueix «una crònica-retrat», i rendeix tribut, al seu torn, «a les víctimes de l'Holocaust».